

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE

2020. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 4. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova Županijskog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

U PRVA TRI ZADATKA UPIŠI ODGOVORE NA CRTE.

1	
---	--

 1. Tko je hrvatski povjerenik u Europskoj komisiji u mandatu 2020. – 2024. godine?
(upiši ime i prezime)

1	
---	--

 2. Koji je naziv geološke epohe u kojoj je jadranska obala poprimila današnji izgled?

1	
---	--

 3. Koje je ime prometnog čvorišta u kojem se spajaju i razdvajaju autoceste A6 i A1?

U SVAKOM OD SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2	
---	--

 4. Koje od navedenih županija imaju gustoću naseljenosti veću od hrvatskog prosjeka prema Popisu stanovništva 2011. godine?

- a) Brodsko-posavska b) Karlovačka c) Koprivničko-križevačka
d) Primorsko-goranska e) Zadarska

2	
---	--

 5. Na kojima se od navedenih otoka nalaze flišne udoline?

- a) Krk b) Rab c) Susak d) Unije e) Vis

2	
---	--

 6. Koji su od navedenih otoka bili u sastavu Dubrovačke Republike potkraj 16. stoljeća?

- a) Hvar b) Lastovo c) Korčula d) Mljet e) Vis

2	
---	--

 7. Koja su od navedenih jezera nastala u udubljenju oblikovanom iskopavanjem šljunka?

- a) Budek b) Jasinje c) Končanica d) Šoderica e) Trakošćansko jezero

2	
---	--

 8. Koje se od navedenih atrakcija odnose na NP Brijuni?

- a) Čorkova uvala b) golf turniri c) klifovi – krune d) mungosi
e) safari park

2	
---	--

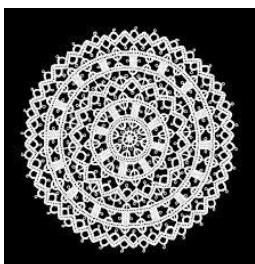
 9. Koja su od navedenih područja dio međunarodne mreže rezervata biosfere (UNESCO-ov znanstveni program „Čovjek i biosfera“ (MAB))?

- a) Delta Neretve b) Kopački rit c) Mura – Drava – Dunav
d) Planina Velebit e) Vransko jezero

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ SLIKOVNIH PRIKAZA.

3

10. Na crte ispod priloženih fotografija upiši ime Nematerijalnog dobra upisanog na UNESCO-ov Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

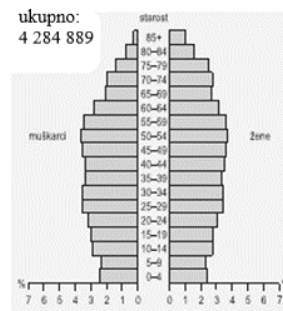
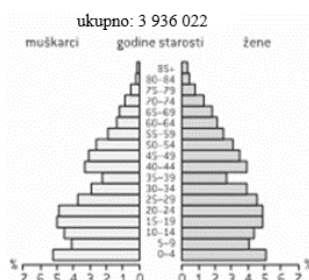
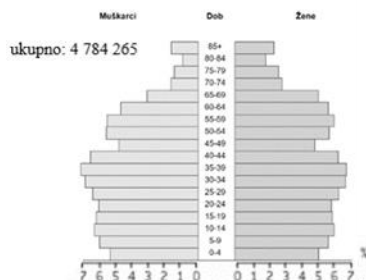
2

11. Na crte ispod priloženih logotipova upiši ime parka prirode čiji je logotip prikazan.

3

12. Na crte ispod priloženih dijagrama dobno-spolne strukture stanovništva Hrvatske upiši godinu Popisa stanovništva na koju se dijagram odnosi.

2

13. Na crte ispod priloženih fotografija marijanskih svetišta upiši ime naselja u kojem se nalaze.

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA POVEŽI POJMOVE UPISIVANJEM PRIPADAJUĆEG SLOVA I BROJA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOM STUPCU. JEDAN POJAM IZ SREDNJEGA I JEDAN POJAM IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU SE POVEZATI.

3

14. Poveži umjetna jezera Hrvatske s rijekom koja njime protječe te s pripadajućim obilježjima.

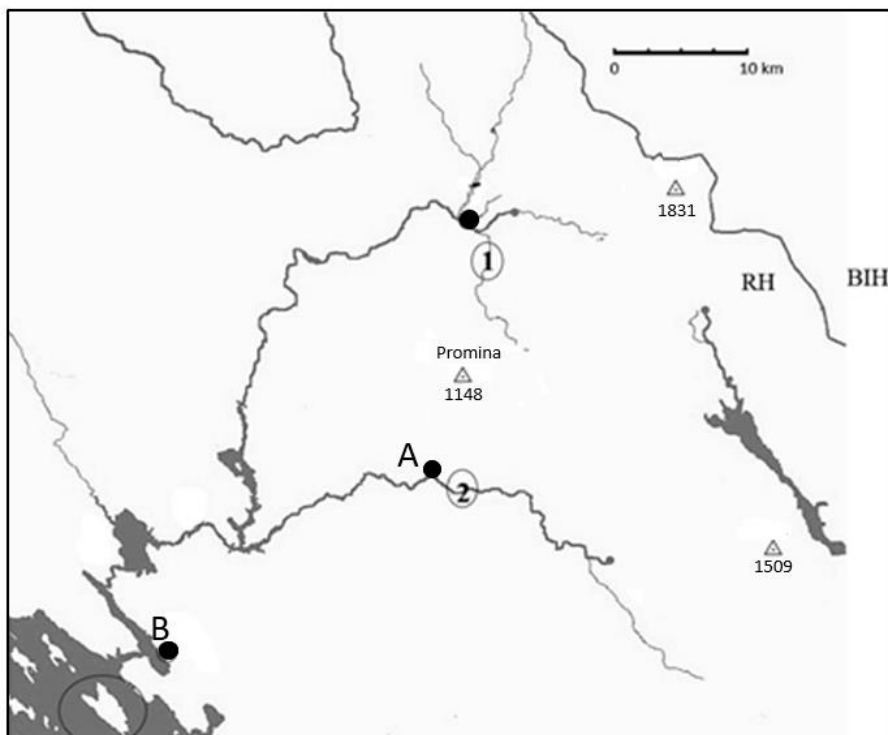
_____ Bajer	A) Cetina	1) RHE Velebit
_____ Borovik	B) Ličanka	2) u vrijeme izgradnje otkrivena špilja Vrelo
_____ Muškovci	C) Vuka	3) zapadno od Đakova
	D) Zrmanja	4) za potrebe izgradnje potopljena sela i manastir

3

15. Poveži hrvatske zajednice s hrvatskim imenom naselja u kojem žive te državom u kojoj se to naselje nalazi.

_____ gradišćanski Hrvati	A) Rešica	1) Austrija
_____ karaševski Hrvati	B) Šenkvice	2) Italija
_____ moliški Hrvati	C) Štifilić	3) Rumunjska
	D) Željezno	4) Slovačka

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

- 3** 16. U sklopu prikazanog područja nalazi se najviši vrh Hrvatske čije je ime _____.
 Zaokruži na karti trigonometrijsku točku koja prikazuje taj vrh.
 Na koliko se metara relativne nadmorske visine nalazi taj vrh u odnosu na drugi po visini prikazani vrh? _____.
 Drugi vrh po visini na priloženoj geografskoj karti nalazi se na planini čije je ime _____.

Prostor za računanje:

- 2** 17. Na priloženoj karti brojevima 1 i 2 označen je smještaj krških polja. Na crte iza brojeva upiši pripadajuća imena krških polja.

1 _____ 2 _____

- 2** 18. Kroz krško polje označeno brojem 2 protječe rijeka čije je ime _____.
 Ta rijeka protječe i gradom označenim točkom i slovom A, a ime tog grada je _____.

- 2** 19. Ime najmnogoljudnijeg grada prikazanog područja označenog točkom i slovom B je _____. Taj se grad prvi puta spominje 1066. godine u darovnici srednjovjekovnog hrvatskog vladara. Koje je ime tog vladara?

- 2** 20. Ime otoka zaokruženog na karti, a poznatog pod nazivom *otok koralja* je _____. Na tome otoku prema Köppenovoj klasifikaciji prevladava podtip klime čiji je puni naziv _____.

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA POVEŽI POJMOVE UPISIVANJEM SAMO JEDNOGA SLOVA NA CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOM STUPCU. JEDAN SE POJAM IZ DESNOGA STUPCA NE MOŽE POVEZATI.

2 21. Poveži ilirska plemena s prostorom današnje Hrvatske na kojem su obitavali.

___ Daorsi	A) Lika, Ogulinsko-plašćanska udolina, Pounje
___ Japodi	B) od Varaždina do Daruvara
___ Jasi	C) od rijeke Raše do rijeke Krke
___ Liburni	D) donje porječje Neretve
	E) Slavonija i Srijem

2 22. Poveži tradicionalne hrvatske regije s toplicama i termalnim kupalištima nastalim na termalnim izvorima koje se u tim regijama nalaze.

___ Banovina	A) Bizovačke toplice
___ Hrvatsko zagorje	B) Istarske toplice
___ Međimurje	C) Toplice Sveti Martin
___ Slavonija	D) Toplice Topusko
	E) Tuheljske toplice

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ KARTE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE I PRILOŽENE TABLICE.

Gradsko naselje	Broj stanovnika 2001. g.	Broj stanovnika 2011. g.
Dugo Selo	8 800	10 453
Jastrebarsko	5 419	5 493
Samobor	15 147	15 956
Sveti Ivan Zelina	2 772	2 764
Velika Gorica	33 339	31 553
Vrbovec	4 862	4 947
Zaprešić	17 538	19 644

2 23. Koji je od navedenih gradova (u tablici) u zadnjem međupopisnom razdoblju zabilježio najveći relativni porast broja stanovnika? _____ (upiši ime). Relativni porast broja stanovnika toga grada iznosio je _____ (zaokruži na jednu decimalu). Ime grada upiši u pripadajući pravokutnik na priloženoj karti Zagrebačke županije.

Prostor za računanje:

1 24. Koji je naziv procesa kojim središnji grad gubi stanovništvo, a okolni gradovi i naselja ga dobivaju? _____

1 25. U odgovarajući pravokutnik na karti upiši ime grada od navedenih u tablici koji je u međupopisnom razdoblju zabilježio najveći ukupan pad broja stanovnika.

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA POVEŽI PAROVE UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.

2 26. Navedene egzogene procese poveži s reljefnim oblicima na čije su oblikovanje dominantno utjecali.

A) eolska akumulacija **B)** krška korozija

_____ Đuđevački pijesci _____ flišna zona Vinodola _____ jame na Velebitu

_____ naslage prapora na Susku _____ položi uz Savu

2 27. Navedene opise poveži s pripadajućim grbom u kruni hrvatskog grba.

A) na plavom polju žuta šesterokraka zvijezda i polumjesec

B) na modrom polju su dvije crvene grede

_____ grb Dalmacije _____ grb Dubrovačke Republike _____ grb Istre

_____ najstariji poznati grb Hrvatske _____ grb Slavonije

U SVAKOM OD SLJEDEĆA DVA ZADATKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽI ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

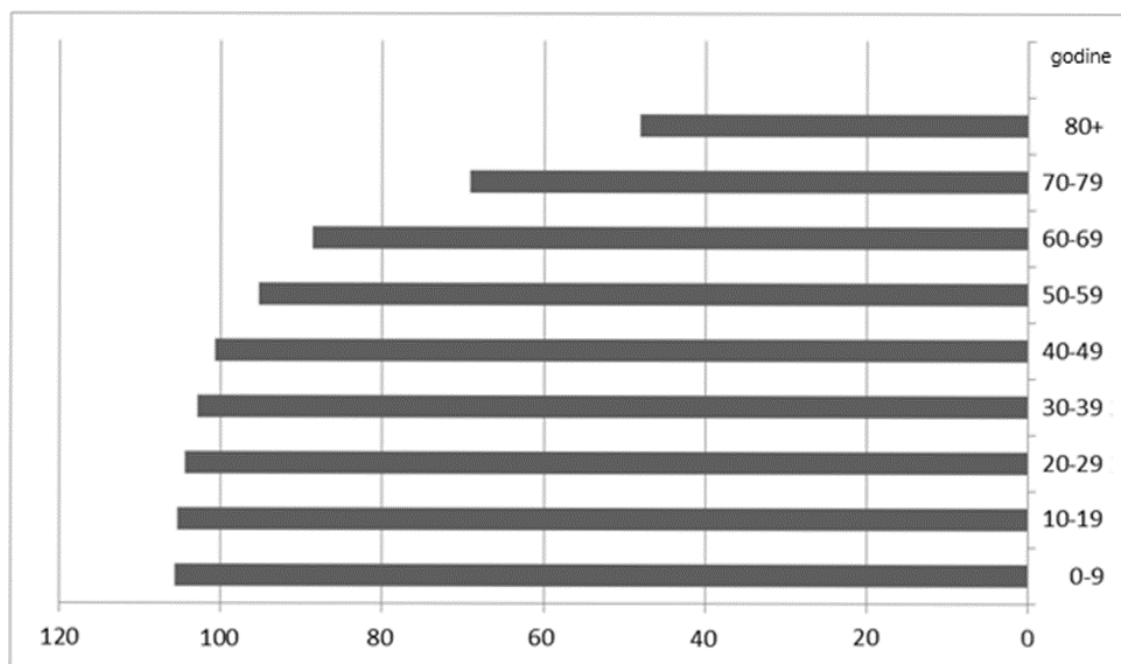
2 28. Strogi rezervat **Bijele i Samarske stijene** / **Hajdučki i Rožanski kukovi** nalazi se unutar Nacionalnog parka Sjeverni Velebit koji je najmlađi nacionalni park Hrvatske proglašen **1999.** / **2009.** godine. Najmlađi park prirode u Hrvatskoj je

Park prirode Žumberak-Samoborsko gorje / **Park prirode Lastovsko otočje**. U Hrvatskoj ukupno postoji **8** / **11** parkova prirode.

2 29. Današnji oblik Jadranskog mora posljedica je **transgresije** / **regresije** morske razine. Najveće dubine Jadranskog mora nalaze u dijelu čiji je naziv

Palagruški poprečni prag / **Južnojadranska podmorska zavala**. Prema pučinskim i južnim dijelovima prozirnost Jadranskog mora **raste** / **pada**. Najviše valove na Jadranskom moru stvara **jugo** / **bura**.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ GRAFIČKOG PRILOGA.

3 30. Priloženi trakasti dijagram prikazuje broj _____ (upiši spol) stanovništva na 100 _____ (upiši spol) stanovništva. Naziv tog demografskog pokazatelja je _____. Na priloženom dijagramu diferencijalni natalitet najviše je izražen u dobnoj skupini od _____ godina u korist _____ (upiši spol) stanovništva.

1 31. Navedi dva uzroka koji su doveli do većeg nerazmjera spolne strukture stanovništva u starijim dobnim skupinama. _____

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE TABLICE.

Broj rođenih, umrlih, doseljenih, odseljenih i procijenjeni broj stanovnika po županijama Republike Hrvatske 2018. godine

Županija	Broj stanovnika	N	M	I	E
Zagrebačka	309 469	2 754	3 590	1 741	2 828
Krapinsko-zagorska	125 357	1 110	1 906	314	619
Sisačko-moslavačka	148 589	1 215	2 518	795	2 130
Karlovačka	116 829	962	1 933	680	994
Varaždinska	166 982	1 435	2 179	718	1 172
Koprivničko-križevačka	107 711	998	1 538	271	827
Bjelovarsko-bilogorska	107 909	992	1 647	217	869
Primorsko-goranska	284 239	2 126	3 772	2 278	2 890
Ličko-senjska	45 184	361	846	328	443
Virovitičko-podravska	75 257	690	1 079	180	1 009
Požeško-slavonska	67 862	600	1 016	299	1 172
Brodsko-posavska	140 072	1 196	2 011	807	2 258
Zadarska	168 153	1 535	1 982	1 289	1 370
Osječko-baranjska	277 227	2 339	3 886	879	3 635
Šibensko-kninska	100 153	795	1 471	770	1 033
Vukovarsko-srijemska	154 371	1 279	2 283	820	3 001
Splitsko-dalmatinska	448 071	4 274	5 104	2 952	2 872
Istarska	208 765	1 670	2 372	2 765	1 852
Dubrovačko-neretvanska	121 215	1 192	1 321	1 016	716
Međimurska	109 921	1 187	1 216	512	1 256
Grad Zagreb	804 507	8 235	9 036	6 398	6 569
REPUBLIKA HRVATSKA	4 087 843	36 945	52 706	26 029	39 515

2 32. Godine 2018. u svim je hrvatskim županijama zabilježena negativna prirodna promjena, a najveći prirodni pad zabilježen je u županiji čije je ime _____ . U najvećem broju odseljenih osoba iz Republike Hrvatske nakon Grada Zagreba slijede Osječko-baranjska pa _____ županija.

2 33. Prema podacima iz tablice izračunaj ukupnu promjenu broja stanovnika Karlovačke županije i odredi podtip općeg kretanja stanovništva te županije 2018. godine. Ukupna promjena stanovnika Karlovačke županije 2018. godine iznosila je _____ stanovnika, a puni naziv podtipa općeg kretanja stanovništva je _____ .

Prostor za računanje

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA NADOPUNI REČENICE.

2 34. Od ukupnog broja doseljenih osoba 2018. godine u Hrvatsku, najveći se udio doselio iz države čije je ime _____ , a od ukupnog broja odseljenih iz Republike Hrvatske najviše osoba odselilo se u državu čije je ime _____ .

2 35. Ime najzastupljenije nacionalne manjine u županiji s najmanjim ali prevladavajućim udjelom Hrvata prema Popisu stanovništva 2011. godine je _____. Njihov službeni jezik pripada jezičnoj skupini čiji je naziv _____ .